

Till: Region Jämtland
Att: Ville Welin

Beslut om utökad tilldelning av beslutsutrymme för investeringsbidrag till kommersiell service, budgetår 2024

Beslut

Tillväxtverket beslutar om att utöka årets tilldelning av beslutsutrymme till Region Jämtland-Härjedalen för investeringsbidrag till kommersiell service med 2 665 000 kronor. Tillsammans med tidigare tilldelning för år 2024 på 5 568 849 kronor uppgår totala beslutsramen för investeringsbidraget till 8 233 849 kronor.

Bakgrund

Tillväxtverket beslutade 2024-01-15 enligt regeringsuppdrag¹ att tilldela beslutsutrymme till berörda regioner. Syftet med tilldelat beslutsutrymme är att stärka regionernas möjlighet att bevilja investeringsbidrag till dagligvarubutiker och drivmedelstationer i serviceglesa områden.

Motiv för beslut om utökade medel

I skrivelse (2024-11-19) redogör Region Jämtland-Härjedalen för vad som orsakar behov av utökat beslutsutrymme.

Av tilldelat beslutsutrymme har regionen hittills under 2024 beviljat 17 investeringsbidrag med totalt 5 484 400 kronor. Återstående beslutsutrymme uppgår till 83 449 kronor. 2024-11-12 inkom en ansökan för en prioriterad drivmedelstation i Strömsunds kommun med investeringskostnad på 2 250 000 kr. Ytterligare en ansökan är på ingång avseende en prioriterad dagligvarubutik i Krokoms kommun med investeringskostnad på 900 000 kronor. Regionen är i behov av utökat beslutsutrymme om 2 665 000 kronor för att kunna bevilja dessa två ansökningar. En ansökan på ett mindre stödbelopp är också på ingång men som kommer kunna hanteras inom befintligt beslutsutrymme.

¹ Uppdrag att fördela medel till kommersiell service i gles- och landsbygder 2023–2027, Regeringsbeslut 2022-12-22, (N2022/02400)

Genomförande och villkor för beslut

Region Jämtland-Härjedalen ska enligt det ursprungliga beslutet om tilldelning av beslutsutrymme 2024-01-15 med tillhörande riktlinjer besluta om investeringsbidrag till dagligvarubutiker och drivmedelstationer i serviceglesa områden. Stödet ska beviljas i enlighet med bestämmelser i förordningen (2000:284) om stöd till kommersiell service samt därutöver följa Tillväxtverkets riktlinjer för stödet.

Beslutande

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschef Per Johansson efter föredragning av handläggare Pär Ove Bergquist.

Östersund 2024-11-22

Per Johansson

Pär Ove Bergquist

Bilaga 1 till Tillväxtverkets beslut 2024-01-15 (Dnr: Å 2022-6028)

Riktlinjer och bestämmelser för tilldelat beslutsutrymme för investeringsbidrag till kommersiell service

Syftet med tilldelat beslutsutrymme för investeringsbidrag är att stärka dagligvarubutiker och drivmedelsstationer i serviceglesa landsbygder för att upprätthålla en försörjning med dagligvaror som är tillfredsställande med hänsyn till geografiska och befolkningsmässiga förhållanden.

Investeringsbidrag ska beviljas i enlighet med bestämmelser i förordningen (2000:284) om stöd till kommersiell service.

Stöd får endast lämnas i enlighet med kommissionens förordning (EU) (nr 2023/2831) om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse.²

Tillämpningsområde

Dessa riktlinjer anger:

- Förutsättningar och villkor för beslut om investeringsbidrag från tilldelat beslutsutrymme.
- Benämningar och definitioner.
- Beskrivning av ansökan om investeringsbidrag.
- Beskrivning av beslut om investeringsbidrag.
- Regler avseende ekonomiska ramar.

Förutsättningar och villkor för beslut om investeringsbidrag från tilldelat beslutsutrymme

Nedanstående bestämmelser i förordning (2000:284) om stöd till kommersiell service avgör vilka som kan få investeringsbidrag samt bidragets storlek:

2 § Stödet får *inte vara större än vad som behövs* med hänsyn till övriga finansieringsmöjligheter och andra omständigheter för att den åtgärd som stödet avser skall kunna genomföras.

4 § Stöd får lämnas till

- *näringsidkare med försäljningsställen för dagligvaror eller drivmedel*,
- näringsidkare med försäljningsställen för fackhandelsvaror, om det finns särskilda skäl, och
- näringsidkare som på annat sätt säljer och levererar dagligvaror i området, om det finns särskilda skäl.

5 § Stöd får lämnas i områden där *servicen är gles*.

² Förordning (EU) 2023/2831 har ersatt tidigare gällande förordning (EU) 1407/2013. Takbeloppet för så kallat "de minimis-stöd" har i den nya förordningen höjts till max 300 000 euro under en treårsperiod.

6 § Stöd får lämnas endast om kommunen har planerat varuförsörjningen på ett sådant sätt att behovet av stöd kan bedömas.

7 § Stödet får inte otillbörligt gynna en viss näringsidkare.

8 § Stöd kan lämnas för att det i glesbygd och landsbygd skall kunna upprätthållas en försörjning med dagligvaror och drivmedel som är tillfredsställande med hänsyn till geografiska och befolkningsmässiga förhållanden. Stöd kan i vissa fall lämnas även till fackhandelsservice

9 a § Investeringsbidrag (...) får endast lämnas i enlighet med kommissionens förordning (EU) nr 2023/2831 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse.³

10 § Stöd till kommersiell service får lämnas som investeringsbidrag (.....) för:

1. anskaffning eller ny-, till- eller ombyggnad eller större reparation av lokaler som behövs för verksamheten och för inredning eller annan utrustning av sådana lokaler,
2. anskaffning eller ombyggnad eller större reparation av utrustning som behövs för sådan försäljning och leverans som avses i 4 § 4,
3. kompetenshöjande insatser för näringsidkare och anställda inom dagligvaruhandeln och drivmedelsbranschen, och
4. kostnader för utarbetande av åtgärdsprogram som syftar till att förbättra företagets lönsamhet.

11 § Investeringsbidrag får lämnas med belopp som motsvarar högst 50 procent av de utgifter som har godkänts för investering som avses i 10 § 1-3.

Investeringsbidrag får lämnas med belopp som motsvarar högst 85 procent av godkända utgifter för

1. investeringar som avses i 10 § 4,
2. större investeringar som avses i 10 § 1 och som gäller ett försäljningsställe för dagligvaror eller drivmedel med ett väl utbyggt utbud av grundläggande servicefunktioner eller som görs för att komplettera ett försäljningsställe för dagligvaror eller drivmedel med grundläggande servicefunktioner,
3. kostnader för samlokalisering av försäljningsställen som avses i 4 § 2 och 3 inbördes eller med annat detaljhandels- eller tjänsteföretag,
4. investeringar som genomförs för att uppfylla krav som har ålagts verksamheten genom föreskrifter i lag eller förordning, och
5. andra investeringar som avses i 10 § 1-3, om det finns särskilda skäl.

Tillväxtverket får meddela föreskrifter om sådana investeringar som avses i andra stycket 4.

23 § Stöd får inte lämnas till en åtgärd som utan särskilt medgivande har påbörjats innan frågan om stöd har avgjorts. Ett sådant medgivande får lämnas endast innan åtgärden har påbörjats. Medgivandet får lämnas endast om det finns särskilda skäl. Medgivandet kan lämnas av den som skall avgöra ärendet om stöd.

³ Förordning (EU) nr 2023/2831 har 2024-01-01 ersatt tidigare gällande förordning (EU) nr 1407/2013. Takbeloppet för så kallat "de minimis-stöd" har i den nya förordningen höjts till max 300 000 euro under en treårsperiod.

Benämningar och definitioner

Nedan följer några benämningar som är aktuella i bestämmelser för investeringsbidrag. För respektive benämning ges en definition samt rekommendation för bedömning av dessa.

Benämning	Definition / Rekommendation
<i>inte vara större än vad som behövs (2 §)</i>	Innan bidrag beviljas ska en analys göras av företagets ekonomiska förutsättningar. En bedömning ska göras om bidraget verkligen behövs. I det fall en investering kommer att genomföras utan ett bidrag bör inte stöd beviljas. I Nyps handläggaruppgifter lämnas kommentar om stödnivå och storleken på stödet.
<i>Näringsidkare med försäljningsställen för dagligvaror och drivmedel (4 §)</i>	Det är endast näringsidkare (företag, handelsbolag, enskild firma, ekonomisk förening) som driver dagligvarubutik eller drivmedelsstation som kan beviljas investeringsbidrag. Fastighetsägare som hyr ut lokal till näringsidkaren kan inte beviljas stöd. Om investeringen avser fast inredning i fastighet som ägs av annan än näringsidkaren som driver butik eller drivmedelsstation så bör avtal skrivas som reglerar detta.
<i>områden där servicen är gles (5 §)</i> <i>tillfredsställande med hänsyn till geografiska och befolkningsmässiga förhållanden (8 §)</i>	Enligt definition i respektive Regionalt serviceprogram (RSP). Det är i RSP som regionen pekar ut de områden där service är gles och vilken försörjning med dagligvaror eller drivmedel som är tillfredsställande med hänsyn till geografiska och befolkningsmässiga förhållanden. I metodstöd för regionala serviceprogram (kap 3.1) ⁴ framgår att programmet bör definiera var, ur ett geografiskt perspektiv, behoven är som störst för att förbättra eller behålla kommersiell service. Detta är en förutsättning för att det regionala serviceprogrammet ska kunna ligga till grund för prioritering av olika typer av stöd till kommersiell service.

⁴ Metodstöd för regionala serviceprogram, Tillväxtverket 2021, rapport 0382.

<p><i>endast om kommunen har planerat varuförsörjningen på ett sådant sätt att behovet av stöd kan bedömas (6 §)</i></p>	<p>Om aktuell varuförsörjningsplan eller motsvarande saknas bör regionen hämta in synpunkter från berörd kommun gällande det specifika försäljningsstället. Det kan handla om kommunens utlåtande om behovet av dagligvaror eller drivmedel på berörd ort och/eller försäljningsställets upptagningsområde. Notering om detta görs i Nyps handläggaruppgifter.</p>
<p><i>inte otillbörligt gynna (7 §)</i></p>	<p>För att inte snedvrیدا konkurrensen mellan flera dagligvarubutiker och drivmedelsstationer kan bidrag endast beviljas till butik som är ensam på en ort. Det krävs även ett visst avstånd till närmaste butik för att stöd till kommersiell service kan beviljas. Regionen kan skriva in mer specifika avståndskrav i sina riktlinjer i RSP.</p>
<p><i>stöd av mindre betydelse. (9 a §)</i></p>	<p>Vid beräkning av hur mycket stöd av mindre betydelse ett företag har erhållit ska hänsyn tas till hela koncernens erhållna stöd. Om en organisation har flera dagligvarubutiker eller drivmedelsstationer så ska dessa räknas som ett och samma bolag. <i>Från 2024-01-01 har taket för så kallat "de minimis-stöd" höjts till max 300 000 euro under en treårsperiod (tidigare 200 000 euro).</i></p>
<p><i>Stöd till kommersiell service får lämnas som investeringsbidrag för (10 §)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Inredning/ utrustning - Om- eller tillbyggnad av lokal - Större reparation av inventarier/utrustning - Anskaffning av lokal. <i>Stöd ska inte ges till fastighetsköp.</i> - Nybyggnad av lokal - Utbildning av personal - Utarbetande av åtgärdsprogram
<p><i>högst 50 procent av utgifter för (11§)</i></p> <p><i>högst 85 procent (11§)</i></p>	<p>Huvudregel är att stödnivå är högst 50 procent av godkända utgifter. Detta gäller inte för utarbetande av åtgärdsprogram där stöd kan lämnas med 85 procent.</p> <p>Om det finns behov av mer än 50 procents bidrag, dock max 85 procent, behöver någon av följande förutsättningar vara uppfyllda.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kostnader för åtgärdsprogram med syfte att förbättra företagets lönsamhet

	<ul style="list-style-type: none"> - Större investeringar för ett väl utbyggt utbud av grundläggande kommersiell service. D.v.s. till dagligvarubutik eller drivmedelsstation som är betydelsefulla även för tillgängligheten till annan grundläggande kommersiell service. Eller till åtgärd i dagligvarubutik eller drivmedelsstation för att komplettera med annan grundläggande service. - Åtgärder för samlokalisering av försäljningsställen för dagligvaror, drivmedel eller fackhandelsvaror. Observera att om stöd för sådana kostnader ska lämnas till näringsidkare med försäljningsställe för fackhandelsvaror så krävs särskilda skäl för att stödet ska kunna beviljas. - Investeringar som genomförs för att uppfylla krav som har ålagts verksamheten genom föreskrifter i lag eller förordning. - Andra investeringar om det finns särskilda skäl. Det ska avse ändamål som framgår av 10 § p 1-3. Notering om detta görs i Nyps handläggaruppgifter.
<p><i>Stöd får inte lämnas till en åtgärd som utan särskilt medgivande har påbörjats innan frågan om stöd har avgjorts (23§)</i></p>	<p>Om investeringen absolut behöver påbörjas innan beslut om stöd så behöver regionen lämna ett medgivande till sökande. Notering om detta görs i Nyps handläggaruppgifter.</p>

Ansökan om investeringsbidrag

22 § Ansökan om stöd ska ges in till och *prövas av regionen i det län där verksamheten bedrivs*.

Det är var försäljningsstället är beläget som avgör till vilken region som ansökan ska lämnas. Det är alltså inte var ägaren är lokaliserad som avgör var ansökan ska lämnas.

Ansökan via "Minansökan"

Ansökan görs via e-tjänsten "Min ansökan" som finns att nå via websidan www.minansokan.se.

I "Minansökan" väljs "Söker du stöd till ditt företag". Sedan väljs den kommun där försäljningsstället finns. Slutligen väljs erbjudandet för "Investeringsbidrag kommersiell service"

Beslut om investeringsbidrag

Beslut om investeringsbidrag:

- ska beskriva aktuell åtgärd, aktivitet eller insats
- ska ange stödnivå (%), motivering till beviljad stödnivå, beviljat belopp samt investeringsperiod
- ska beskriva stödmottagarens behov av bidraget och varför investeringsbidraget är nödvändigt
- ska informera om att investeringsbidraget är ett s.k. försumbart stöd enligt kommissionens förordning (EU) nr 2023/2831 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse
- får förenas med de ytterligare villkor som krävs för att syftet med stödet ska tillgodoses.

En beslutsmall, inklusive allmänna villkor, är särskilt framtagen för investeringsbidrag och finns att hämta i Nyps2020.

Kontroll av sammanlagt stöd av mindre betydelse

Investeringsbidrag är ett försumbart stöd enligt kommissionens förordning (EU) 2023/2831 om stöd av mindre betydelse. Ett företag kan beviljas flera försumbara stöd enligt denna förordning för olika kostnader upp till 300 000 euro inom en treårsperiod. Förordning (EU) 2023/2831 har ersatt tidigare gällande förordning (EU) nr 1407/2013.

Stöd som tidigare beviljats enligt förordning (EU) nr 1407/2013 under treårsperioden ska inkluderas vid beräkningen av utrymme.

Vid beräkning av utrymme för att motta försumbart stöd ska hänsyn även tas till om stöd har beviljats enligt kommissionens förordning (EU) nr 2023/2832 om stöd som beviljas företag som tillhandahåller tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. Stöd enligt denna förordning är också ett försumbart stöd. Denna förordning har ett högre utrymme för försumbart stöd, totalt kan 750 000 euro erhållas inom en treårsperiod. Förordning (EU) 2023/2832 har ersatt tidigare gällande förordning (EU) nr 360/2012. Stöd som tidigare beviljats enligt förordning (EU) nr 360/2012 under treårsperioden ska inkluderas vid beräkningen av utrymme.

Stöd som lämnas med stöd av förordning (EU) 2023/2831, och som tidigare beviljades

enligt förordning (EU) nr 1407/2013, är exempelvis:

- Servicebidrag
- Investeringsbidrag
- Stöd från landsbygdsprogrammet

Stöd som lämnas med stöd av förordning (EU) 2023/2832, och som tidigare beviljades enligt förordning (EU) nr 360/2012, är exempelvis:

- Särskilt driftstöd till dagligvarubutiker
- Stöd till korrosionsskydd för drivmedelsstationer 2022-2023

Regler avseende ekonomiska ramar

Utgifter för investeringsbidrag kommersiell service kan antingen belasta *regionens eget anslag 1:1* eller *anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder, anslagspost 24:1 Tillväxtverket, under utgiftsområde 19*. Från det senare anslaget får enligt regeringsbeslut⁵ högst 92 400 000 kronor per år användas till att fördela medel till regionerna och Gotlands kommun för stöd till kommersiell service. Dessa får i sin tur i enlighet med lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar fatta beslut för ändamålet enligt bestämmelserna i förordningen (2000:284) om stöd till kommersiell service.

För beslutande organisationer som tilldelats beslutsutrymme på anslagsposten 24:1 Tillväxtverket, ligger varje organisations del av anslaget på Tillväxtverket. När beslut om utbetalning av investeringsbidrag görs i NYPS går utbetalningen ut från Tillväxtverket till stödmottagare och belastar samtidigt respektive organisations andel av anslaget hos Tillväxtverket.

Dispositionsrätt samt tillhandahållande av underlag

Tillväxtverket har dispositionsrätten för tilldelade medel enligt detta beslut och har därför ansvar för uppföljning och utbetalning av dessa medel. Tillväxtverket förbehåller sig rätten att ta del av, eller begära in eller på annat sätt kräva underlag för beslutade investeringsbidrag, för arbetet med uppföljningen av fördelade medel.

Nypsadministration - Investeringsbidrag

När ärendet beslutas, måste det göras ett val om medel ska tas från regionens *ordinarie anslag 1:1* eller från de *särskilda medel* som regionen har tilldelats beslutsutrymme för från Tillväxtverkets anslag 1:1. Detta val görs i ärendets budget.

⁵ Uppdrag att fördela medel till kommersiell service i gles- och landsbygder 2023–2027, Regeringsbeslut 2022-12-22, (N2022/02400)